

Dafnės Karuanos Galicijos žurnalistikos premiją 2025 metais pelnę projektas „Follow the Money“, kuris atskleidė slaptus finansinius tinklus, leidžiančius Rusijai prekiauti nafta išvengiant sankcijų.

Tyrimas, kurį koordinavo tiriamosios žurnalistikos platforma „Follow the Money“, bendradarbiaujant su 13 naujienų redakcijų ir 40 žurnalistų, atskleidė, kaip Vakarų laivų savininkai uždirbo daugiau nei 6 milijardus dolerių, pardavę 230 senų tanklaivių Rusijos šešėliniam laivynui.

„Dafnės Karuanos Galicijos premija simbolizuoja nepertraukiamą ryšį tarp laisvos spaudos, demokratijos ir taikos. Autoritariniams režimams bandant nutildyti tiesą ir iškreipti realybę, Europa vieningai palaiko žurnalistus, atskleidžiančius korupciją, ir visus tuos, kurie atsisako būti nutildyti“, – kalbėjo apdovanojimo ceremonijoje dalyvavusi Europos Parlamento pirmininkė Roberta Metsola.

Premiją šiemet pelniusio tyrimo žurnalistai išsiaiškino, kad šešėlinio Rusijos laivyno veiklą užtikrina neskaidri jų nuosavybės struktūra. Jie dažnai plaukioja neturėdami tinkamo aplinkosaugos draudimo, todėl kelia didelį pavojų aplinkai. Šiuos faktus žurnalistai atskleidė pasitelkę tradicinę tiriamąją žurnalistiką, duomenų analizę ir sekant palydovų informaciją. Jie taip pat analizavo laivybos modelius bei bendravo su pavojingomis sąlygomis dirbančiais įgulos nariais, atskleidžiant šios prekybos žmogiškąją kainą.

Tyrime narpliotas ir Europos dalyvavimas Rusijos sankcijų vengimo veikloje – aštuonių ES veikiančių šio laivyno įgulų atrankos agentūrų darbas ir dar dvidešimt tokių agentūrų, veikiančių Ukrainoje. Žurnalistai nustatė 60-ies šešėlinio laivyno laivų įgulų narių ryšį su Europos šalių įmonėmis ir parodė eilinių Europos įmonių dalyvavimą Rusijos karo ekonomikoje.

Šis tyrimas paskelbtas bendradarbiaujant „Follow the Money“ (Nyderlandai), „De Tijd“ (Belgija), „Süddeutsche Zeitung“ (Vokietija), WDR (Vokietija), NDR (Vokietija), „The Times“ (JK), „SourceMaterial“ (JK), IRPIMedia (Italija), OCCRP, NRK (Norvegija), „Danwatch“ (Danija), „Solomon“ (Graikija), „Inside Story“ (Graikija), „Dialogue Earth“.

Dafnės Karuanos Galicijos premija, remiant Europos Parlamentui, pagerbiama 2017 m. spalį nužudyto maltiečių tiriamosios žurnalistikos ir tinklaraštininkės Dafnės Karuanos Galicijos atminimas. Ji skiriama už geriausius žurnalistikos darbus, kuriais puoselėjami ir ginami tokie pagrindiniai ES principai ir vertybės kaip žmogaus orumas, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir žmogaus teisės.

Skirdamas 20 tūkst. eurų piniginę premiją, Europos Parlamentas išreiškia tvirtą paramą tiriamajai žurnalistikai ir žurnalistų apsaugai visame pasaulyje. Šiomet premijos vertinimo komisijai pateikti 316 projektų, iš kurių ji atrinko 10 finalininkų, o paskui – ir laimėtoją.

